

PARLAMENTUL ROMÂNIEI CAMERA DEPUTAȚILOR

COMISIA PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT, ȘTIINȚĂ, TINERET ȘI SPORT

București: 15 octombrie 1999

Nr. 487/XVIII/9

PROCES-VERBAL

al ședinței comune a Comisiilor de specialitate de la Camera Deputaților și Senat, din ziua de 13 octombrie 1999

La lucrările Comisiei sunt prezenți 26 deputați, fiind absenți motivat 3 deputați.

La Comisiei participă ca invitați:

- dl. Andrei Marga – Ministrul Educației Naționale, însoțit de specialiști din cadrul ministerului și Academiei;
- dl. acad.Dan Berindei – Academia Română
- dl.prof.univ.dr.Stelian Brezeanu – Universitatea București

Lucrările ședinței sunt conduse de dl.senator Florin Bogdan, președintele Comisiei pentru învățământ și cercetare științifică de la Senat.

Ordinea de zi a ședinței comune a fost următoarea:

1. Dezbateri asupra programei și manualului de Istoria Românilor, cl. a XII-a.
1. Proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență nr.140/1999 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 1999.**Aviz.**

1. Inițierea procedurilor privind reînnoirea C.N.E.A.A.
1. Proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr.87/1998 privind înființarea Comisiei de evaluare și acreditare a Învățământului Preuniversitar. – **Raport de mediere.**
1. Proiectul de Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.42/1998 pentru modificarea art.28 din Ordonanța Guvernului nr.8/1997 privind stimularea cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și inovării. – **Raport de mediere.**
1. Proiectul de Lege privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.105/1998 privind acordarea de credite bancare pentru studenții din învățământul de stat. – **Raport de mediere.**

În deschiderea ședinței, dl. președinte Florin Bogdan face precizarea că în sală se află și alte persoane decât cele invitate și supune votului dacă pot participa la lucrările ședinței. Cu unanimitate de voturi se aprobă participarea la lucrări a persoanelor prezente în sală. După prezentarea ordinei de zi, dl. senator George Pruteanu face propunerea să se discute numai punctul 1, datorită interesului deosebit pe care îl prezintă. Dl. președinte Florin Bogdan supune votului această propunere, care se aprobă cu majoritate de voturi (2 voturi împotriva). De asemenea să aprobă programul de lucru până la ora 17,30, iar în cazul în care nu s-au terminat dezbaterile, acestea vor continua săptămâna viitoare. Se dă cuvântul d-lui ministru Andrei Marga pentru exprimarea punctului de vedere al Ministerului Educației Naționale.

Dl. ministru Andrei Marga consideră că o dezbatere în Comisiile Parlamentare a unui manual nu s-a făcut niciodată în Europa, dar se poate încerca acum ceva original; este de părere că mai mult se vorbește decât se citește; este o cenzură interioară, se denaturează concepte; ministerul nu are nimic de ascuns, are și soluția pentru corectarea greșelilor, dacă sunt prezentate fapte concrete; pentru prima dată în istoria României se publică curriculum-ul național, se schimbă standarde; ministerul operează

pe o bază legală care există în Legea învățământului; se ignoră o schimbare care s-a făcut și în România pe nesimțite: s-a ieșit din sistemul răsăritean în care ministerul răspunde de tot; în Legea învățământului, art.141, se arată că Parlamentul poate controla ministerul și acesta ia măsurile care se impun; la manuale s-a lucrat cu referenți de specialitate în toate domeniile; în țară există un obicei urât, cine pierde o competiție atacă; în legătură cu situația manualului de istorie, în 24 iunie 1998 a dispus să se treacă la elaborarea noilor manuale de istorie, să se facă un grup de experți care să întocmească programa, la care s-a lucrat 6 luni; nicăieri în lume programa de istorie nu întrunește unanimitatea; s-a trecut la sistemul pieței libere, au apărut cinci manuale de istorie la clasa a XII-a; acum se caută nod în papură; bacalaureatul se bazează pe manualul alternativ; Vietnamul e singura țară care a sistat manualele alternative; nu consideră că se ingoră domnitorii, deoarece istoria se studiază din clasa a IV-a până în clasa a XII-a, unde toți domnitorii sunt tratați pe larg; nu trebuie să mai fie cicăliți elevii cu ceea ce s-a făcut în alte clase, să se creeze dragostea pentru istorie, e fals argumentul că nu sunt redată figurile domnitorilor; nemulțumește istoria vie, și Domnia Sa optează pentru ca nici un om viu să nu apară în manual, dar trebuie convinși autorii de acest lucru; în încheiere prezintă poziția Ministerului Educației Naționale:

1. manualul alternativ este o mare achiziție, un pas înainte;
2. România trebuie să se racordeze la sistemul european;
3. patriotismul luminat;
4. în această situație să fie lăsați specialiștii să decidă; autorii își pot nota observațiile și pot scoate o nouă ediție; nimeni nu dorește să defăimeze istoria României;
5. este necesar accelerarea reformei, învățământul s-a internaționalizat, se merge spre progres.

Dl. ministru Andrei Marga dorește să-l citeze pe Spiru Haret care spunea că de la o refeormă te aștepți să fii calomniat sau să ți se deformeze ideile.

Dl. senator Sergiu Nicolaescu consideră că dl. ministru Marga a făcut acuzații grave, vorbește de demagogie politicianistă, injurii; în cuvântul său din Plenul Senatului a pornit de la Revoluția română care este prezentată ca o revoltă, ceea ce consideră aberant; declarația domnului ministru Marga este jignitoare, a atacat cu disperare și solicită să prezinte scuze.

Dl. președinte Florin Bogdan solicită d-lui ministru Andrei Marga să desemneze un specialist care să prezinte un punct de vedere despre manual.

Dl. acad. Dinu Giurăscu (desemnat de dl. Andrei Marga), arată că în clasa a XII-a accentul este pus pe istoria modernă și contemporană; consideră că manualul are și deficiențe; această campanie violentă are ca obiectiv important contestarea conceptului de manual alternativ; în Noul Testament sunt 4 Evanghelii care propovăduiesc cuvântului lui Hristos; aceste manuale sunt vremelnice.

Dl. deputat Petre Țurlea consideră că acest manual este antinațional; atitudinea Ministerului Educației Naționale față de Parlament lasă de dorit.

Dl. președinte Anghel Stanciu face precizare că au fost adresate invitații unor instituții (Academia Română și Universitatea București) care a desemnat specialiști de marcă care să-și expună punctul de vedere; de asemenea prezintă Comunicatul de Presă transmis de Academia Română; prezintă comunicatul primit la Comisie, semnat de specialiști de marcă, de la Fundația Națională pentru românii de pretutindeni; Nota, semnată de prof.univ.dr.Ioan Scurtu, care face o analiză amănunțită asupra acestui manual; de asemenea informează Comisiile că au sosit și două proteste, unul de la Catedra de istorie de la Universitatea București,

care are o listă de profesori, dar care nu este semnată și unul de la Facultatea de istorie Cluj-Napoca, care protestează împotriva celor care au luat atitudine împotriva acestui manual; este desemnat dl.acad. Dan Berindei să prezinte punctul de vedere al Academiei Române.

Dl. acad.Dan Berindei consideră că este normal ca manualele alternative să îndeplinească anumite condiții: apariția și difuzarea manualelor alternative să fie concomitentă și înainte de începerea anului școlar și să nu fie mari discrepanțe de preț, deoarece părinții vor opta pentru cel mai ieftin; un lucru fundamental trebuie respectat: un manual avizat de Ministerul Educației Naționale trebuie să exprime națiunea română și să cuprindă lucruri esențiale:

- originea daco-romană a poporului român;
- apariția statelor feudale;
- constituirea României moderne;
- marile personalități care nu pot fi contestate, să fie cultivate pentru tânăra generație.

În Europa trebuie să intrăm ca români; este un mare hiatus între istoria pe care o studiază un copil în clasa a IX-a, după care urmează 3 ani de istorie universală și apoi vine acest manual; manualul editurii Sigma are o redactare superficială; motivația că s-a învățat în anii anteriori, nu este valabilă; istoria Transilvaniei nu este bine prezentată; adevărul să fie spus nu să fie acoperit prin ignorare; dacă s-a acordat avizul ministerului, este foarte important să se ceară niște retușuri la acest manual; foarte bune manuale au editat editurie RAO și Humanistas.

Dl.acad.Pompiliu Teodor (desemnat de dl. ministru Marga), precizează că în cadrul Academiei istoricii au puncte de vedere diferite; este important să fie o programă analitică unitară; se pune întrebarea dacă este justificat să se ignore istoria adevărată sau se vrea o istorie mitologică; nu este de acord ca istoria să fie aranjată puțin ca să convină; să se acorde credit acestei istorii și acestor cetățeni.

Dl.prof.univ.dr.Lucian Boia (desemnat de dl.ministru Marga), precizează că este un semnatar al protestului trimis Comisiei pentru învățământ, știință, tineret și sport a Camerei Deputaților; arată că între istorici vor fi întotdeauna divergențe; nu se gândește la fel asupra prezentului; acest lucru conduce la ideea de manual alternativ; orice text este criticat; consideră că actuala programă este foarte bună, are un nou echilibru; nicăieri în lume nu se prezintă prea mult istoria națională.

Dl.prof.univ.dr.Stelian Brezeanu (desemnat de Universitatea București), consideră că discuția a fost politizată și nu este bine să se facă din învățământ un capital politic; arată că dl. ministru Marga preciza că în 1994 Consiliul Europei considera că problema manualelor alternative este dificilă în România pentru că baza materială este redusă, se pune întrebarea dacă acum această situație a fost depășită; situația materială a elevilor este mai grea acum decât atunci; sunt tineri din catedra de istorie care câștigă 50 \$ pe lună, în aceste condiții este foarte greu să-i convingi să rămână în țară; în Franța manualele alternative s-au făcut în 2-3 ani cu consultarea specialiștilor, la noi într-un termen foarte scurt; în Germania se vorbește în manuale de istoria națională; responsabilitățile revin Ministerului Educației Naționale, autorilor și celor care fac recenzia; după 3 ani de predare a istoriei universale (clasele IX-XI), în clasa a XII-a revine o mare responsabilitate autorilor de a da elevilor sentimentul identității naționale.

Dl. președinte Florin Bogdan arată că nimeni nu a cerut interzicerea manualului și că acesta este perfectibil; propune să se ceară celor 3 universități din țară Cluj, Iași, București, să facă propuneri pentru îmbunătățirea manualului.

Dl. senator Gheorghe Dumitrașcu prezintă comisiilor reunite pasaje din referatul transmis de dl. prof.univ.dr. Ioan Scurtu.

Dl. senator George Pruteanu reproșează tentativa ideii de relativizare exagerată a istoriei; unui tânăr trebuie să i se dea idei limpezi,

istoria nu este o poveste, este o știință; o lipsă bizară, nu se spune nimic despre existența aromânilor în manual; să se rămână la moda certitudinilor;

Dl. deputat Gheorghe Secară întreabă pe dl. ministru Andrei Marga dacă este mulțumit de manual și dacă acesta poate fi difuzat în școli; dl. Marga răspunde afirmativ.

Dl. ministru Andrei Marga consideră că o dezbatere a istoricilor este necesară; un manual de istorie de liceu este la fel ca sintezele care sunt făcute; ritmul a fost accelerat, reformele sunt întârziate; în fiecare manual se găsesc propoziții care pot fi discutabile; optica sa este să se facă propuneri și observații de la toți cetățenii, pe care ministerul le va discuta cu autorii și se va supune manualul unei ameliorări; edițiile următoare vor fi îmbunătățite.

Dl. senator Costică Ciurtin arată că volumul incertitudinilor din manual sunt extrem de mari, se pune sub semnul întrebării istoria poporului român; nu se vorbește de continuitatea daco-romană; manualul este politizat excesiv.

Dl. senator Liviu Maior arată că nu a fost de acord ca autorii de manuale să participe la dezbateri; principala problema care se pune este statutul istoriei în învățământ; s-a redus drastic numărul de ore de istorie; nu se pot emite judecăți pentru că nu se cunoaște manualul de clasa a VIII-a; tratându-se și istoria după 1989 se produce ingerința politicului în școală; această dezbatere este periculoasă; trebuie respectată libertatea de opinie a fiecărui autor; să se dea copiilor niște certitudini; recomandă autorilor să revizuiască manualul și să se oprească la anul 1989; această discuție trebuie să se poarte în altă parte nu la Comisia pentru învățământ; nu cu violență de limbaj se rezolvă problemele; există multe posibilități de îmbunătățire a manualului și va face în scris aceste observații.

Dl. președinte Florin Bogdan arată că discuțiile se vor continua săptămâna viitoare, tot la Senat, și declară închise lucrările.

PREȘEDINTE

Prof.univ.dr.ing.Anghel Stanciu

SECRETAR

Prof.univ.dr.ing.Ecaterina Andronescu